

MILIEUEFFECTENRAPPORT VAN HET DUURZAME WIJKCONTRACT ZWARTE VIJVERS

Gemeente Sint-Jans-Molenbeek

PHASE 2 :

Milieueffectbeoordeling van het DWC-programma

1. Iteratief proces

De tweede fase van het MER werd gerealiseerd volgens het hierna volgende proces:

- Vóór de uitwerking van het ontwerpprogramma kwamen het studiebureau van het MER en het studiebureau belast met de opmaak van het programma samen tijdens een werkvergadering om de conclusies van de referentiebalans van het MER te bespreken. Het bureau van het programma kon zo in zijn ontwerpprogramma de grote milieu-uitdagingen en de opportuniteiten opnemen.
- Het programma werd onderworpen aan een algemene analyse volgens de milieucriteria die werden bepaald in fase 1. Op basis van de opmerkingen en aanbevelingen die uit deze analyse naar voor kwamen, konden de projectfiches worden aangepast.

De hierna volgende documenten analyseren het ontwerpprogramma zoals het eruit ziet na deze twee etappes. De al bestaande opmerkingen en aanbevelingen van het studiebureau werden enerzijds opgenomen in de ontwikkelingsdynamiek van de projecten en anderzijds in de verschillende projectfiches van het programma. Dat vergemakkelijkt de taak van het bestuur belast met de opmaak van de bijzondere bestekken van de verschillende projecten.

2. Structurering van fase 2

Deze analyse is opgebouwd als volgt:

- . [Document 5](#) : voorstelling van het ontwerpprogramma van het Duurzaam Wijkcontract
- . [Document 6](#) : Analyse van de overeenstemming tussen de doelstellingen van het ontwerpprogramma en de doelstellingen van de plannen en programma's die relevant zijn voor de perimeter
- . [Document 7](#) : Milieuanalyse van het ontwerpprogramma

De milieuanalyse van het ontwerpprogramma wordt gerealiseerd per thema en per criterium zoals bepaald in fase 1, volgens de hierna volgende principes :

Maatregel	Beschrijving
Effect	Beschrijving van de effecten van de maatregel De effecten kunnen positief, neutraal of negatief zijn.
Impact / reikwijdte van de maatregel	De impact van de maatregel is - globaal als de maatregel een impact heeft op de volledige bevolking of oppervlakte van het project. - beperkt als de maatregel een impact heeft op slechts een deel (bv: een openbare ruimte, een huizenblok, een bevolkingsgroep, ...)
Permanentie / duur van het effect	De maatregel kan permanent of tijdelijk, omkeerbaar of onomkeerbaar zijn.

Voor elk criterium:

- gaan we na of de grote uitdagingen van de referentiebalans in aanmerking werden genomen
- benadrukken we de aandachtspunten of de eventuele negatieve effecten van het ontwerpprogramma
- formuleren we eventueel aanbevelingen die later in aanmerking kunnen worden genomen bij de redactie van de bestekken voor de operationele fase van het DWC.

3. Methodie van de effectenanalyse

De analysemethode is de volgende:

Gedetailleerde analyse

Aan elk project werd per criterium dat werd bepaald in fase 1 een score toegekend, volgens de effecten van het project :

+	Positieve effecten
o	Neutrale effecten / geen effecten
-	Negatieve effecten
?	Aandachtspunt voor het project

Voorbeeld: uittreksel uit de analysetabel van project 1.2

critères	Enjeux majeurs du bilan de référence et opportunités liées au périmètre	Incidences du projet 1.2		Recommandations pour le projet 1.2
Circulation motorisée	La mise en œuvre du plan Good Move via les CLM (qui n'est pas encore prévu pour le quartier) devrait aider à apaiser le quartier. La réduction de l'impact du stationnement sur l'espace public est un réel enjeu du quartier : libérer de l'espace pour d'autres fonctions tout en garantissant que les riverains puissent stationner à relative proximité de leur domicile (même hors voirie). Un des enjeux est aussi la mise en œuvre effective des limitations de vitesse à 30km/h.	Le public visé étant riverain et/ou adolescent, l'augmentation du trafic lié aux activités développées sur le site devrait être limité aux activités sportives (public cible moins local).	/!\	Evaluer les besoins en stationnement courte (Kiss&Ride) et moyenne durée pour les activités développées dans l'ilot et assurer le stationnement en fonction, afin d'éviter un report sur les rues adjacentes, déjà saturées et dont la capacité va diminuer avec les autres projets du CQD. Intégrer la réflexion sur une potentielle poche de stationnement, qui pourrait servir de compensation pour les autres projets du CQD, par exemple ceux relatifs à l'espace public (abords du parc victoria, rue jaquet), proches.
Vélo	Le vélo avait déjà le vent en poupe ces dernières années, mais la récente situation liée au Covid19 a encore renforcé la tendance. La question du stationnement vélo pour le public local est un enjeu du quartier.	Public local visé donc a priori augmentation du nombre de vélos accédant à l'ilot.	+	Installer un ou plusieurs espace(s) de stationnement qualitatif et en quantité suffisante pour vélos et vélos cargo pour desservir les nouvelles activités, en lien avec la Cyclotrade.

In alle tabellen van het MER, de effectenanalysetabellen zijn samengesteld uit:

- Twee kolommen nemen het thema en vervolgens het criterium
- Een kolom in de kleur die is toegekend in de referentiebalans (zie methodologie van fase 1)
- Een kolom met een beschrijving van de effecten van het project
- Een kolom met de score die wordt toegekend naargelang de effecten van het project

De specifieke aanbevelingen per project werden rechtstreeks opgenomen in de individuele projectfiches, zodat ze op het ogenblik van de projectoproepen kunnen worden geïntegreerd in de bestekken.

Samenvatting van de effecten

Document 7 geeft een samenvatting van de conclusies van deze analyses :

- In de vorm van een tekst die de belangrijkste effecten en aanbevelingen aangeeft per thema ;
- In de vorm van een overzichtstabel die per thema alle projecten en hun globale balans aangeeft. Ten opzichte van de evaluatie van elk criterium werd een balans opgemaakt naargelang het project het criterium verbetert, verslechtert of enkel kan verbeteren onder bepaalde voorwaarden. Deze balans per project hanteert de volgende kleurcode :

	Verslechtering van het criterium
	Aanbeveling of aandachtspunt
	Verbetering van het criterium
	Geen impact of minieme of neutrale impact

Uittreksel uit de algemene analysetabel

Thème	critères	Bilan de référence	Projet 1.1 - Salle Polyvalente	Projet 1.2 - Maison du Bien-être	Projet 1.3 - Logements Paqueux (CLTB)+BO	1.4 - Habitat Kangourou Ransfort 29	1.5 - Logements rue Piers	1.6 - Acquisition d'immeubles abandonnés	3.1 - Chaîne de placettes conviviales	3.2 - Axe Doux Chaussée de Merchtem/rue 4 Vents	3.3 - Parc de la Fondérie	3.4 - Place des Etangs Noirs	4.1 - Jobcoach de proximité	4.2 - ISP Commerce	4.3 - Accompagnement scolaire 12-18 ans	4.4 - Rénovation R+ (location AIS)	4.5 - Appels à projets "un quartier convivial"	4.6 - Appels à projets "un quartier durable"	4.7. La hause de Gand: Braderie 2.0	CCL des incidences
S O C I É T É	Adaptation d'ouvrages / logements		0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	
	Développement de la solidarité		+	+	-	-	-	+	0	0	+	+	0	0	0	+	0	0	0	
	Cohésion sociale		+	+		+	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	
	Sécurité / Étalement		+	0	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	

DOCUMENT 5 : PRESENTATIE VAN HET ONTWERP-PROGRAMMA	7
DOCUMENT 6 : ANALYSE VAN DE OVEREENSTEMMING VAN DE DOELSTELLINGEN MET DE PLANNEN EN PROGRAMMA'S	12
DOCUMENT 7: ANALYSE VAN DE GLOBALE IMPLICATIES VAN HET DWC-PROGRAMMA	30

DOCUMENT 5 : PRESENTATIE VAN HET ONTWERP-PROGRAMMA

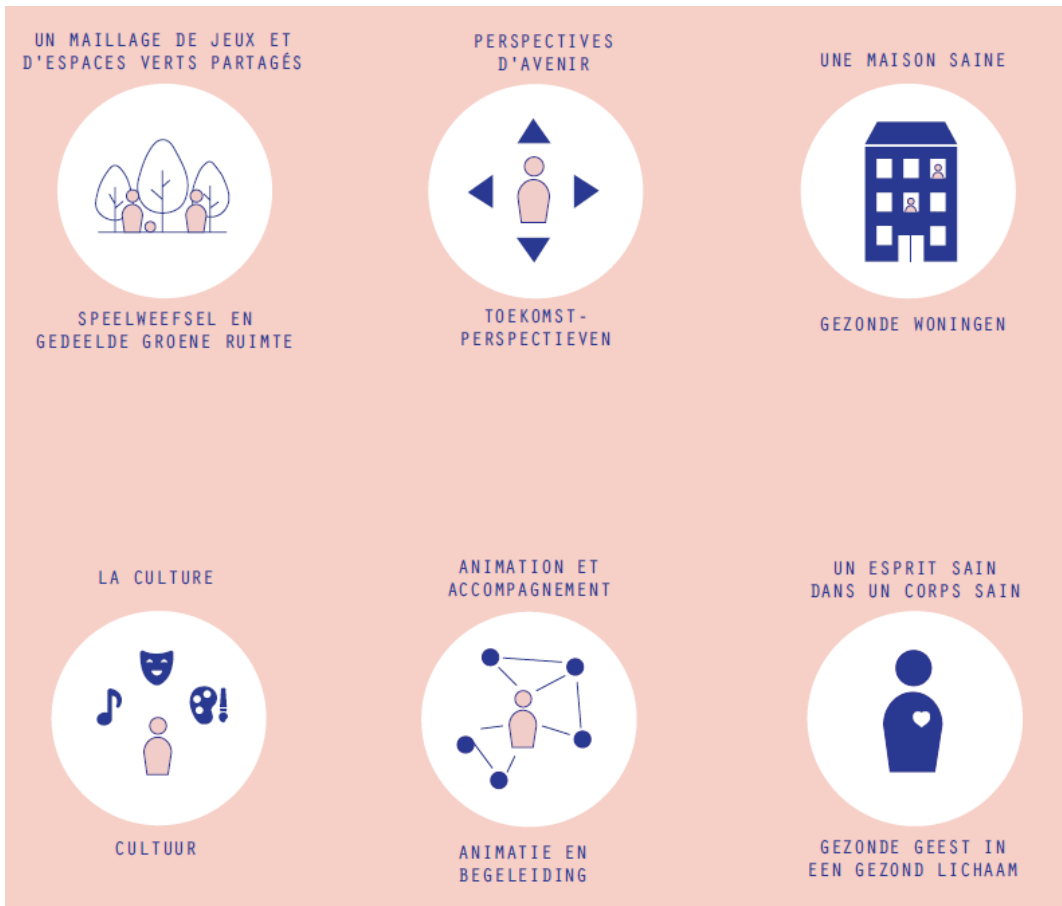
De grote principes van het ontwerpprogramma

Op basis van de uitdagingen die werden geïdentificeerd in de diagnose en de gesprekken met burgers, konden de volgende transversale doelstellingen van het ontwerpprogramma worden bepaald:

- De schooluitval verminderen
- Drugs bestrijden
- Geestelijke gezondheid
- Permanente participatie
- Een passie ontwikkelen
- Werkgelegenheid en inkomen
- Economisch dynamisme en productie
- Kinderarmoede bestrijden
- Ontmoetingen stimuleren
- Het verenigingsleven promoten
- Gezonde voeding
- Het gratis sportaanbod uitbreiden
- De digitale kloof bestrijden
- Betaalbare woningen
- Ongezonde woningen bestrijden
- Volledige toegankelijkheid
- Genderverschillen (in de openbare ruimte)
- De ecologische voetafdruk van de auto verkleinen
- De groene wandeling voor scholieren
- Gevarieerde speelpleinen
- Het groene netwerk versterken

Ter herinnering: het ontwerpprogramma moet voldoen aan de ordonnantie betreffende de duurzame wijkcontracten (creëren van woningen....).

- PÔLE POLYVALENT
DE LA MAISON DES CLOUÉS ET DE LA FONDRIE D'ORFÈVRE
- MAISON DU BIEN-ÊTRE
- TAZIEAUX - LOGEMENTS + IBO
- HABITAT KANGOUROU
LOGEMENT SOCIAL VAN RABENSTRAAT 29
- LOGEMENT PIERS
LOGEMENT SOCIAL DES PERS 14
- ACQUISITION DES IMMEUBLES ABANDONNÉS
- UNE CHAÎNE DE PLACETTES CONVIVIALES
- AXE DOUX
CARRÉE DE BRADÈRE - DES 4 ÉTOILES
- PARC DE LA FONDRIE
- PLACE DES ÉTANGS NOIRS
- JOBCOACH MOBILE
- ISP COMMERCE
- ACCOMPAGNEMENT SCOLAIRE 12-21ANS
- RENOVATION R-
STRASSE 60
- 'UN QUARTIER CONVIVAL'
- 'UN QUARTIER DURABLE'
- LE QUARTIER DE L'ARBE
BRADERIE 2.0
- COORDINATION
- PASSAGE
SANTÉPARC - OOSTENDE
- LE CHEMIN VERT DES ÉCOLIERS
- PLACE DES ÉTANGS NOIRS
PARC DOUX
- PARC COURTRAI - OOSTENDE
- APPEL À PROJETS FOCUS 'POP UP'
- UNE VISION PARTAGÉE
POUR LA CROISÉE DE HAÏN
- POLYVALENTE POOL
VOIR MET DIEL VAN LOUWEREN DE OUDERE COMBINAIRE
- WELZIJNSHUIS
- TAZIEAUX - WOHEN + IBO
- KANGOROWOONING
SOCIALE WOHEN VAN RABENSTRAAT 29
- WONING PIERS
SOCIALE WOHEN VAN RABENSTRAAT 14
- AANKOOP VAN VERLATEN GEBOUWEN
- EEN KETEN VAN GEZELIGE PLEINTJES
- ZACHTÉ AS
PARKING ET ANCIENNE - 4 HOOGSTRAAT
- FONDERIEPARK
- ZWARTE VLIJVERS PLEIN
- MOBILE JOBCOACH
- SPI HANDEL
- SCHOOLBEGELEIDING 12-21JAAR
- RENOVATIE R-
STRASSE 60
- 'CONVIVIALE WIJK'
- 'DUURZAME WIJK'
- DE HANDELSWEGEN
BRADERIE 2.0
- COÖRDINATIE
- DOORGANG
SANTÉPARC - OOSTENDE
- HET GROENE SCHOOLPARCOURS
- ZWARTE VLIJVERSPLEIN
WOLLELIEDE
- PARK KORTRIJK - OOSTENDE
- PROJECTPROEIP 'POP UP'
- EEN GEDEELDE VISIE
VOOR DE OOSTERSTRAAT

Ontwerpprogramma © PTA

De projecten

Woningen

Bouw of renovatie van 16 tot 19 betaalbare en toegankelijke woningen van vernieuwende typologieën:

- Project 1.3 – bouw van 5 à 6 betaalbare woningen volgens het model van de CLTB;
- Project 1.6 – een twaalfstal in verval geraakte en/of leegstaande gebouwen die in aanmerking komen voor renovatie of nieuwbouw (niet-limitatieve lijst).

Bovendien voorziet het programma in een dienstverlening aan eigenaars op voorwaarde dat ze het beheer van de verhuring van hun woning overlaten aan een SVK (doel: 7 woningen) en in renovatiesteun (met premies en tenlasteneming van de renovatie) volgens het model van de CLTB voor 4 à 5 pilootwoningen, om de renovatie van de woningen in de wijk te bevorderen (project 4.4).

Enkele betrokken gebouwen – project 1.3 links en 1.6 rechts © PTA

Voorzieningen

2 voorzieningen voor jonge kinderen, jongeren, 'vergeten' publieksgroepen (jonge meisjes) en talrijke wijkverenigingen:

- Project 1.1 – Polyvalente pool (HCSS)
- Project 1.2 – Welzijnshuis

Betrokken gebouwen – project 1.1 links en 1.2 rechts © PTA

Openbare ruimten

3 ingrepen in de openbare ruimte:

- Project 3.1 – Aanleg van een 'aaneenschakeling van gezellige pleintjes' om er groene ruimten en speelruimten te ontwikkelen in een continuïteit: Vierwinden/Kortrijk, Paal/Kolom, Karper
- Project 3.2 – Gedeeltelijke heraanleg van de Merchtemsesteenweg en de Vierwindenstraat als een zachte as
- Project 3.3 – Heraanleg van het Fonderiepark met groene ruimten, sport- en ludieke infrastructuur om de verbinding met het Museum van Industrie en Arbeid te verbeteren, met culturele en vrijetijdsruimten, moestuinen, ... een pleintje voor de school Klimpaal en heraanleg van de tuinen voor de Molenbeekse Haard en in de Olifantstraat.
- Project 3.4 – Heraanleg van het Zwarte Vijversplein tot een beplante, verkeersluwe en comfortabele zone met geïntegreerd beheer van het regenwater.

Verkeersluwe wijk

De wijk zal vooral verkeersluw worden gemaakt via project 3.2: de aanleg van een zachte as op de Merchtemsesteenweg en in de Vierwindenstraat, ten behoeve van de zwakke weggebruikers en om de vergroening van een ecologische corridor te bevorderen.

Ook project 3.1 draagt bij tot een verkeersluwe wijk door de zachte mobiliteit te bevorderen, terwijl project 3.4. op het Zwarte Vijversplein de ecologische voetafdruk van de auto in de openbare ruimte vermindert.

De opeenvolging van gebruiksvriendelijke pleinen in project 3.1 heeft ook tot doel openbare groene ruimten te creëren die het Zwarte Vijversplein op een continue manier verbinden met het Gieterijpark.

Project 4.7 voorziet in een duurzaamheidsgerichte 'braderie 2.0' op de Gentsesteenweg, elke eerste zaterdag van de maand. Om de geplande activiteiten mogelijk te maken, zal de rijweg tijdelijk worden afgesloten voor auto's: bezoekers en bewoners zullen dit autovrije gebied tijdens de braderie kunnen ontdekken (waarmee een eerste stap wordt gezet naar een mentaliteitsverandering ten aanzien van toekomstige mobiliteitsontwikkelingen).

Ontwikkeling van de lokale verenigingen

Het programma voorziet in verschillende sociaaleconomische acties die de socioprofessionele integratie, de vermindering van de schooluitval en sociale cohesie nastreven, dit in samenwerking met de lokale spelers en verenigingen:

- Project 4.1 – Buurtjobcoach voor de jongeren: "NEED"
- Project 4.2 – SPI Handel die stage-, opleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden in de handel biedt aan werkzoekenden
- Project 4.3 - Schoolbegeleiding van 12-18-jarigen om de schooluitval te verminderen en de schoolintegratie te bevorderen
- Project 1.2 – op lange termijn, na de bouw van het gebouw, is een van de doelstellingen van de operatie het organiseren van inloopsessies, educatieve en psychologische ondersteuning in het Huis van welzijn, met meisjes/vrouwen als doelgroep (het CQD financiert de bouw van het gebouw, maar niet de sociaal-economische operatie die daarop zal volgen, aangezien deze buiten de tijd zal vallen).

Openbare projecten

Het DWC zal budgetten ter beschikking stellen voor projectoproepen rond de thema's gezelligheid (operatie 4.5) en duurzaamheid (operatie 4.6) om tijdens de hele duur van het DWC verschillende projecten te financieren die voldoen aan de criteria die zijn vastgelegd in de overlegcommissies.

DOCUMENT 6 : ANALYSE VAN DE OVEREENSTEMMING VAN DE DOELSTELLINGEN MET DE PLANNEN EN PROGRAMMA'S

Eerst en vooral zullen we in deze tweede fase nagaan of de doelstellingen en projecten van het programma van het DWC in overeenstemming zijn met de geldende plannen en programma's die relevant werden geacht voor het gebied en de uitdagingen die werden bepaald in fase 1.

Voor elk weerhouden plan/programma zullen we in de hierna volgende studie nagaan of de doelstellingen en het programma van het DWC overeenstemmen met diegene die werden bepaald.

Plannen en programma's	Relevantie voor het DWC
Internationale plannen	
Europese Strategie Duurzame Ontwikkeling (EU-SDS) - 2006	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Europa 2020-strategie voor intelligente, duurzame en inclusieve groei	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Biodiversiteitsstrategie 2020 (2011)	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Europese richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora (Directive Natura 2000) - 1992	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Nationale plannen	
Federaal Plan voor Duurzame Ontwikkeling (voorontwerp FPDO) 2009-2012	Nee, ingebouwd in de lagere plannen
Gewestelijke plannen	
Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) - 2018	Ja
Demografisch gewestelijk bestemmingsplan (demografisch GBP) - 2013	Ja
Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening - 2006	Nee
Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (BWLKE) - 2013	Nee
Huisvestingsplan - 2008	Nee
QUIET.BRUSSELS plan - 2019	Ja
Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan - 2018	Ja
Natuurplan - 2016	Ja
Waterbeheersplan (WBP 2) - 2016-2021	Ja
Gemeentelijke plannen	
Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) - 2018	Ja

Bijzondere bestemmingsplannen (BBP's)	Nee
Agenda 21 – Klimaatactieprogramma 2012	Nee (niet/weinig geïmplementeerd).
Gemeentelijk Mobiliteitsplan (GMP) - 2011	Nee (oud, zal moeten worden geactualiseerd na het plan Good Move)
Gemeentelijk Parkeeractieplan (GPAP) - 2015	Nee (oud, zal moeten worden geactualiseerd na het Gewestelijk Parkeerbeleidsplan)

Analyseren

De volgende pagina's bevatten voor elk geanalyseerd Plan en Programma een blad waarin de aspecten, doelstellingen en maatregelen in verband met het DWC worden beschreven, en vervolgens een analyse van de overeenstemming van het ontwerp-DWC-programma hiermee.

Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling GPDO - 2018

Schaal

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Relevante doelstellingen voor het DWC

De volgende lijst bevat de ontwikkelingspijlers en de overeenstemmende strategieën waaraan het programma van het DWC moet beantwoorden:

- *Pijler 1: het grondgebied mobiliseren om de basis van de territoriale ontwikkeling vast te leggen en nieuwe wijken te ontwikkelen:*
  - *Strategie 1: vastgoedpotentieel en vastgoedreserves mobiliseren*
  - *Strategie 2: Een beheerste verdichting voorstellen*
  - *Strategie 3: Toekomstige beleidsdaden voor de sociale huisvesting in Brussel*
- *Pijler 2: Het grondgebied mobiliseren om een aangename, duurzame en aantrekkelijke leefomgeving te ontwikkelen:*
  - *Strategie 1: voorzieningen als ondersteuning van het dagelijkse leven*
  - *Strategie 2: openbare ruimte en groenvoorzieningen als ondersteuning van de kwaliteit van de leefomgeving*
  - *Strategie 3: zorgen voor een beter evenwicht tussen de wijken*
  - *Strategie 4: het stedelijk erfgoed beschermen en in de kijker plaatsen als drager van identiteit en aantrekkelijkheid*
  - *Strategie 5: het natuurlijke landschap versterken*
  - *Strategie 6: het natuurlijke erfgoed in het Gewest beschermen en verbeteren*
- *Pijler 3: Het grondgebied mobiliseren voor de ontwikkeling van de stedelijke economie*
  - *Strategie 3: de buurtconomie en de lokale werkgelegenheid ondersteunen*

De hele perimeter is opgenomen als Stadsvernieuwingsgebied (SVG), goedgekeurd in 2016 (en herzien in 2019 voor de nieuwe ZRU die sinds januari 2020 van toepassing is). Het prioritaire stadsvernieuwingsgebied beantwoordt aan het principe om steunmaatregelen en programma's te concentreren (o.m. DWC, SVC, Stadsbeleid, renovatiepremies en premies voor de verfraaiing van de bebouwing, zone van economische uitbouw in de stad, ...) zodat gebieden in moeilijkheden kunnen profiteren van de overheidsinvesteringen.

Volgens het GPDO ligt de perimeter ook in een *prioritaire vergroeningszone*, wat impliceert dat in de wijk nieuwe groene ruimten moeten worden gecreëerd, met name door de herwaardering van restgebieden, binnenterreinen van huizenblokken, daken, gevels, enz. en door nieuwe openbare parken aan te leggen bij de stedelijke renovatie van de grote strategische gebieden.

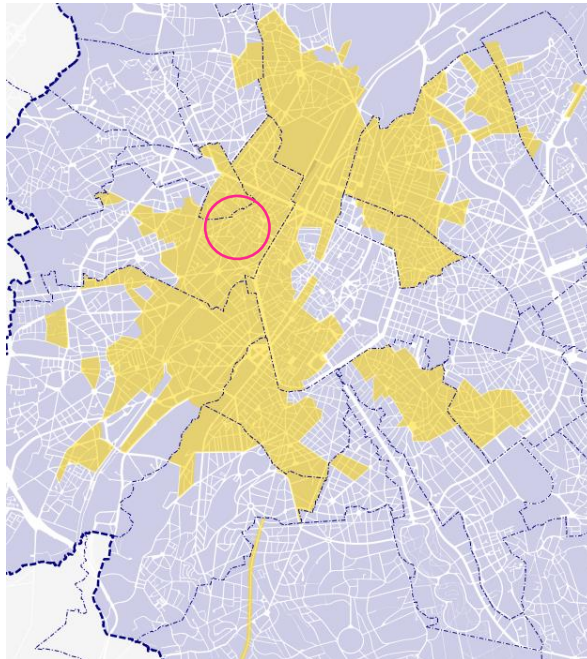
In het noorden van de perimeter identificeert het GPDO bovendien een groene continuïteit die het speelplein Bonnevie via de Ganshorenstraat, de Weversstraat en de Schmitzstraat verbindt met het Sippelbergstadion.

Op het vlak van mobiliteit wordt de perimeter begrensd door haltes en structurerende lijnen van het openbaar vervoer met hoge capaciteit: Simonis, Ossegem en Zwarte Vijvers.

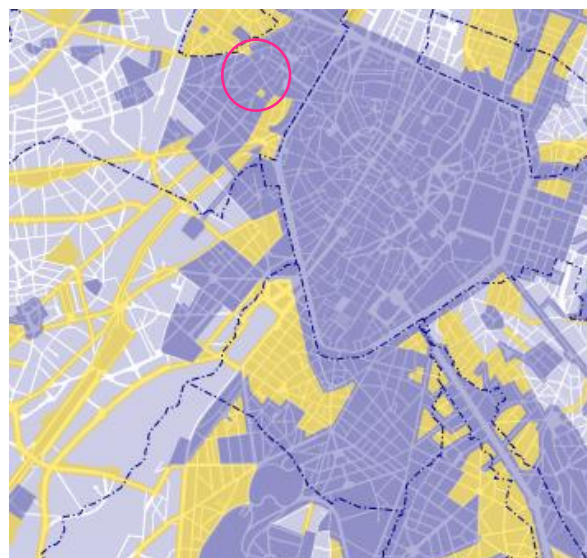
De volledige perimeter is ook opgenomen als perimeter voor verfraaiing en herwaardering van het erfgoed. Twee woonblokken zijn opgenomen in de *perimeter voor verfraaiing en herwaardering van het erfgoed en als gebied van culturele, historische, esthetische waarde of voor stadsverfraaiing* (GCHW) in de zin van het GBP: het woonblok van de Koekelbergse Haard in de Léon Autriquelaan en een woonblok in de François Delcoignestraat.

Er zij op gewezen dat de wijk Etangs Noirs in het westen en het zuiden in de buurt ligt van verschillende lopende Masterontwikkelingsplannen (MOP's): Gare de l'Ouest, Heyvaert en Porte de

Ninove. Deze plannen zijn gericht op de ontwikkeling van de openbare ruimte en de verbetering van het landschap.

Zone voor stedelijke herwaardering 2016 (kaart 6 van het GPDO)

Erfgoedgebieden (uittreksel kaart 7 van het GPDO)

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

Het ontwerpprogramma van het DWC is globaal gezien coherent met de doelstellingen van het GPDO en bevat geen onverenigbaarheden. Het stemt vooral overeen op het vlak van:

- de productie van woningen waaronder betaalbare, intergenerationele woningen en woningen van het type CLTB
- de productie van openbare voorzieningen (polyvalente pool, welzijnshuis...)
- ontwikkeling van groene openbare ruimten (Zwarte Vijversplein, Fonderiepark, keten van gezellige pleintjes,...).
- ondersteuning van de buurteconomie en de lokale tewerkstelling (SPI Handel,...)
- verkeersluwe openbare ruimten ten behoeve van de zachte verplaatsingswijzen (keten van gezellige pleintjes, zachte as Merchtemsesteenweg,...)

Gewestelijk bestemmingsplan (GBP) - 2013

Schaal

Gewest

Relevante doelstellingen voor het DWC

Het grootste deel van het gebied is in het PRAS geclassificeerd als woongebied of gemengd gebruik. Twee blokken in de Olifantstraat en de Bornestraat zijn aangewezen als gemengde zone, en een deel van het blok is aangewezen als parkzone. Een deel van het huizenblok tussen de rue de Coutrai en de rue des Quatres Vents valt onder de zone van het openbaar belang of de uitrusting voor openbare dienstverlening (gemeenteschool alsook een deel van het huizenblok waar het Huis van de Culturen en de Sociale Cohesie is gevestigd tussen de Rue Piers en de Rue Mommaerts).

GBP (uittreksel uit de diagnose van het DCW , PTA)

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

De doelstellingen van het ontwerpprogramma zijn coherent met het GBP. Het wil immers hoofdzakelijk woningen, voorzieningen en groene ruimten / recreatieruimten en functies creëren die in alle gebieden van het GBP zijn toegelaten.

Er is dus geen onverenigbaarheid tussen het ontwerpprogramma en het GBP.

- verbetering van het natuurlijke landschap (keten van pleintjes, Zwarte Vijversplein, zachte as...)

Het maakt ook een betere houdbaarheid van de verdichting mogelijk.

Plan QUIET.BRUSSELS – 2019

Plan voor de preventie en bestrijding van geluidshinder en trillingen in een stedelijk milieu

Schaal

Gewest

Relevante doelstellingen voor het DWC

QUIET.BRUSSELS ontwikkelt een strategie die is gebaseerd op 3 visies:

- - QUIET.TRANSPORT: minder verkeersgeluid
- - QUIET.CITYLIFE: promoten van rust en kalmte bij de stadsontwikkeling
- - QUIET.TOGETHER: beheer van gemengdheid

Deze 3 visies worden opgedeeld in 9 thema's of actiepijlers die elk 45 maatregelen omvatten. Ze identificeren duidelijk de betrokken partners en bestrijken alle sectoren en thema's die te maken hebben met geluid. De hierna volgende lijst bevat de maatregelen die rechtstreeks betrekking hebben op het ontwerp van DWC:

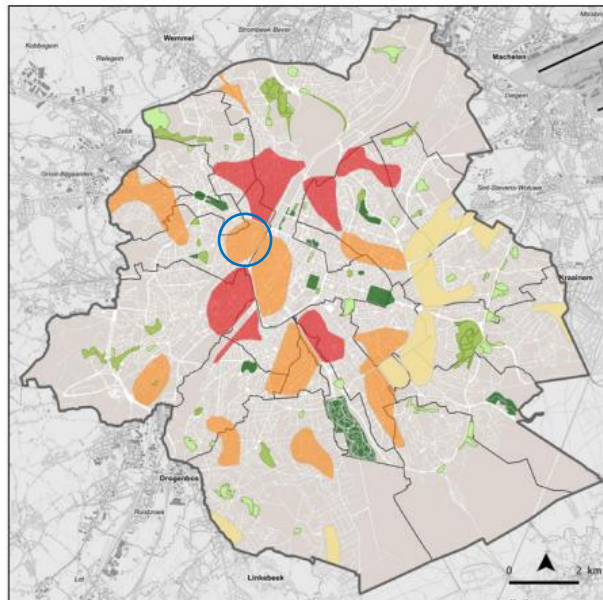
- *Het gemotoriseerde vervoer matigen.*
  - *Maatregel 1 Rekening houden met het geluid bij het uitwerken van mobiliteitsplannen en -projecten*
  - *Maatregel 4 Het gedrag van bestuurders van gemotoriseerde voertuigen veranderen*
- *Comfortzones scheppen*
  - *Maatregel 19 Een geluidslandschap ontwerpen in de duurzame wijken*
  - *Maatregel 20 Akoestische comfortzones of Q-zones inrichten*
- *Het geluidsccomfort van gebouwen verzekeren*
  - *Maatregel 31 Toezien op het geluidsccomfort in de openbare huurwoningen*
- *Collectieve en recreatievoorzieningen integreren*
  - *Maatregel 43 Bij de realisatie van nieuwe openbare voorzieningen rekening houden met het akoestische aspect*

Zones de confort à créer

- Priorité 1
- Priorité 2
- Priorité 3

Zones de confort à améliorer

- Priorité 1
- Priorité 2
- Priorité 3

Te creëren en te verbeteren comfortzones (uittreksel uit het Plan QUIET.BRUSSELS)

De hele omtrek van de DQA is een prioriteit 2 comfort zone. Er zij ook op gewezen dat uit het oogpunt van het weglawaai de Piers Street en een gedeelte van de Gentse weg ten zuidoosten van de perimeter in het plan als "black spots" voor weglawaai worden aangemerkt.

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

De algemene doelstelling van verkeersluwe ruimten en bevordering van de zachte verplaatsingswijzen (minder plaats voor de auto, beplanting van openbare ruimten, aanleg van pleintjes, verblijfsruimten en rustige zones...) draagt bij tot de doelstellingen van het Plan Quiet op het vlak van vermindering van het verkeersgeluid.

De projecten van woningen en voorzieningen die zijn voorzien in het programma zullen het geluidscomfort in de gebouwen globaal gezien verbeteren.

Het programma zou in zijn geheel ook negatieve effecten kunnen hebben op dit thema. Een deel van de voorziene openbare ruimten of voorzieningen zou immers meer geluidshinder kunnen genereren vanwege de intensivering van het gebruik en de gebruikers... Deze effecten moeten geval per geval worden geëvalueerd en in voorkomend geval moeten beperkende maatregelen worden genomen.

Er is geen onverenigbaarheid tussen de doelstellingen van de beide instrumenten en het programma van het DWC draagt bij tot de totstandkoming van comfortzones.

Gewestelijk Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan - 2018	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
In 2018 wordt het Afvalplan het Hulpbronnen- en Afvalbeheerplan (HABP). Het streeft naar de integratie van het concept 'circulaire economie' en naar een nieuwe strategie voor het beheer van de afvalstoffen die voortaan als hulpbronnen worden gezien. Ook 'zero afval' is een belangrijke doelstelling. De hierna volgende lijst bevat de maatregelen die rechtstreeks betrekking hebben op het ontwerp van DWC: - <i>SD 2: DE CONSUMPTIEPRAKTIJKEN VAN DE GEZINNEN VERANDEREN EN HEN ERTOE AANSPOREN OM VOOR AFVALLOOSHEID TE GAAN</i> • <i>OD2.1: De bewustwording van de burgers met betrekking tot de milieu-impact van hun manier van leven laten evolueren</i> • <i>OD2.2 : de individuele en collectieve initiatieven van burgers aanmoedigen en ondersteunen die de consumptieveranderingen naar meer duurzaamheid in de praktijk willen brengen</i> • <i>OD2.3: Voor een aanzienlijke verbetering zorgen van de kwaliteit en omvang van de selectieve inzameling van huishoudelijk afval met het oog op de nuttige toepassing ervan</i> - <i>SD4: DE CONSUMPTIEPRAKTIJKEN VAN DE PROFESSIONELE ACTIVITEITEN VERANDEREN EN HEN ERTOE AANSPOREN OM VOOR AFVALLOOSHEID TE GAAN</i> • <i>OD4.1: Het circulaire beheer van hulpbronnen en afvalstoffen binnen de economische activiteiten, de niet-marktactiviteiten en de openbare sector verbeteren</i> - <i>OD5: DE OVERGANG VAN DE BOUWSECTOR NAAR EEN CIRCULAIR BEHEER VAN HULPBRONNEN EN BOUWAFVAL VOORTZETTEN</i> • <i>OD5.1: Het eco-ontwerp en de eco-renovatie van gebouwen en materialen ontwikkelen met het oog op hun aanpasbaarheid, het verlengen van hun levensduur en het bevorderen van hun demonteerbaarheid en recycleerbaarheid</i> • <i>OD5.2: Experimenteren met en het verder uitbouwen van de praktijk van de selectieve afbraak met het oog op het hergebruik van materialen in de bouwsector</i> • <i>OD5.3: De kwaliteit en kwaliteit van de sortering en de recyclage van bouw- en afbraakafval verbeteren</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Enkele acties van het programma van het DWC beantwoorden aan de doelstellingen van het Plan: - Herwaardering van de openbare ruimten om verbondenheid en het onderhoud van deze ruimten te bevorderen. - Aanbeveling om materialen te hergebruiken bij de renovatie van woningen. In het algemeen is er dus geen onverenigbaarheid tussen het ontwerpprogramma en het HBAP, ook al beantwoordt het niet rechtstreeks aan deze doelstellingen. De aanbevelingen van de analysetabellen (criterium 'hulpbronnen') van het MER voor de verschillende projecten moeten worden opgenomen in de BB's (bijvoorbeeld met de hulp van Leefmilieu Brussel of Net Brussel voor de opmaak van de voorschriften) om de impact van de projecten te beperken en ze beter te doen aansluiten bij het HBAP.	

Natuurplan - 2016

Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het gewestelijk Natuurplan verenigt 7 doelstellingen, vertaald in 27 maatregelen, die globaal gezien allemaal relevant zijn ten aanzien van het DWC: - <i>De toegang van de Brusselaars tot de natuur verbeteren: iedereen moet een kwaliteitsvolle groene ruimte in de buurt van zijn woning hebben, ook in het stadscentrum;</i> - <i>Het gewestelijke groene netwerk versterken: de groene ruimten onderling verbinden zodat de soorten en de biodiversiteit in de stad zich verder kunnen ontwikkelen.</i> - <i>De uitdagingen op het vlak van natuur opnemen in de plannen en projecten: bij elke beslissing de natuur in acht nemen, ook buiten de beschermde zones.</i> - <i>Het ecologisch beheer van de groene ruimten uitbreiden en versterken: het beheer van de openbare ruimten verbeteren en een goede samenwerking verzekeren tussen de verschillende beheerders.</i> - <i>Onthaal van wilde dieren en planten en stadsontwikkeling met elkaar verzoenen: natuurlijke habitats en soorten beschermen en herstellen; overlast van probleemsoorten (vossen ...) beperken.</i> - <i>De Brusselaars wakker schudden en op de been brengen voor biodiversiteit: in goede verstandhouding met de actoren op het terrein een overkoepelende communicatiestrategie uitstippelen die de kernboodschappen en de prioritaire doelgroepen identificeert. Deze doelstelling beoogt ook respect voor de openbare groene ruimten en hun voorzieningen.</i> - <i>Het bestuur inzake de natuur verbeteren: bruggen bouwen en bestaande "natuurpartnerschappen" versterken tussen de private en publieke spelers die betrokken zijn bij de ontwikkeling en inrichting van de groene en de openbare ruimten in het Gewest.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het ontwerpprogramma van het DWC is globaal gezien coherent met de doelstellingen van het Natuurplan en bevat geen onverenigbaarheden. Het stemt vooral overeen op het vlak van: - Acties voor de beplanting en ontharding van de openbare ruimte en de ruimte aan de voorzieningen (openbaar park op de binnenplaats van de polyvalente pool,...) - Herkwalificatie van openbare ruimten tot groene ruimten - Herkwalificatie en verbetering van de toegang tot het Fonderiepark voor de inwoners - Ontwikkeling van de biodiversiteit (via de heraanleg van het Zwarte Vijversplein,...) Verder kunnen ook de projecten die worden ontwikkeld via de projectoproep "duurzame wijk" - afhankelijk van het gekozen programma - bijdragen tot de sensibilisering tot biodiversiteit en natuurontwikkeling. Er dient opgemerkt dat de verschillende fiches voor de beplanting van de ruimten niet verwijzen naar een beheerplan. Dat dreigt het bereiken van de doelstellingen en de duurzame kwaliteit van de inrichtingen op lange termijn in het gedrang te brengen. Bij de realisatie van de projecten moet rekening worden gehouden met de aanbevelingen van de gedetailleerde tabellen van het MER.	

Waterbeheersplan (WBP 2) - 2016-2021	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het waterbeheerplan is samengesteld uit 7 pijlers: De volgende pijlers zijn relevant ten aanzien van het DWC en zijn perimeter: - <i>Pijler 2: Het oppervlaktewater en het grondwater kwantitatief beheren;</i> • <i>Strategische doelstelling 2.1: het hydrografisch netwerk herstellen zodat het een rol kan spelen ter ondersteuning van de ecosystemen en als plaatselijke afvoer van helder water.</i> - <i>Pijler 4: Het duurzame gebruik van water promoten;</i> • <i>Strategische doelstelling 4.2: een rationeel en duurzaam gebruik van drinkwater promoten: het gebruik van kraantjeswater als drinkwater promoten, waterzuinig gedrag en waterzuinig voorzieningen promoten.</i> - <i>Pijler 5: Overstromingsrisico's voorkomen en beheren</i> • <i>Operationele doelstelling 5.1.1: het hydrografisch netwerk herstellen en aanpassen om zijn rol van afvoer van helder water en van buffering te waarborgen en te versterken.</i> • <i>Operationele doelstelling 5.1.5: het debiet van de netwerken (Grijze Netwerk en Blauwe Netwerk) optimaal regelen als bescherming tegen overstromingen.</i> • <i>Operationele doelstelling 5.1.7: de ondoorlatendheid van de bodem beperken en de weerslag ervan bij overstromingen verminderen door maatregelen in te voeren die de ondoorlatendheid van de bodem beperken en/of compenseren (insijpeling, evapotranspiratie en vasthouden van verspreid water).</i> - <i>Pijler 6: Water opnieuw in de leefomgeving opnemen</i> • <i>Strategische doelstelling 6.1: het erfgoed dat verband houdt met water beschermen, ontwikkelen en tot zijn recht laten komen</i> • <i>Strategische doelstelling 6.2: een kwaliteitsvolle stedelijke omgeving verzekeren door de aanwezigheid van water.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het ontwerpprogramma sluit aan bij de doelstellingen van het Plan in de operaties die zijn voorzien op het Zwarte Vijversplein. Bij de heraanleg wordt immers gestreefd naar een geïntegreerd waterbeheer en een zichtbare integratie van het water. Daarnaast draagt het programma ook bij tot de sensibilisering. De ligging van het plein (en van een deel van de perimeter van het DWC) in een gebied met een hoog overstromingsrisico, rechtvaardigt deze maatregel ten volle. De doelstellingen van het programma stroken dus met de doelstellingen van het WBP.	

Brussels Energie-Klimaatplan (BEKP) - 2019	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Dit plan is de bijdrage van het Brussels Gewest aan het Nationaal Energie-Klimaatplan, conform de Verordening inzake de governance van de Energie-Unie. Het Brussels EKP spitst zich vooral toe op drie pijlers die onder de gewestelijke bevoegdheden vallen: - <i>Klimaat. Werken aan een 'koolstofarme' toekomst. Deze dimensie omvat de vermindering van de broeikasgassen en de voortzetting van de ontwikkeling van de hernieuwbare energieën.</i> - <i>Energie-efficiëntie. Energie besparen waar mogelijk en zoveel mogelijk gebruik maken van de efficiëntste energieproductieprocessen.</i> - <i>Innovatie Transitie vergt per definitie maatregelen om de innovatie te stimuleren zodat de stad een gepast antwoord kan bieden op de klimaat- en energie-uitdagingen.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het programma van het DWC is conform de doelstellingen van het Brussels Klimaat-Energieplan. Meer specifiek: - De renovatie van woningen en de aankoop van leegstaande/vervallen woningen dragen bij tot de intensivering van de renovatie van woningen en gebouwen volgens de criteria van duurzame ontwikkeling. Bestaande gebouwen zullen worden gerenoveerd zoals wordt beoogd door het NEKP; - Op het vlak van vervoer kan de wil om de openbare ruimten verkeersluw te maken ten voordele van de zachte verplaatsingswijzen (afhankelijk van het gekozen project) bijdragen tot de vermindering van de behoefte aan een BKG-uitstotende en energieverslindende mobiliteit, zoals beoogd door het NEKP en in lijn met het plan Good Move. Bovendien kunnen de projectoproepen "duurzame wijk" - afhankelijk van de geselecteerde projecten - bijdragen tot de doelstellingen van het plan op het vlak van energiebesparing en klimaatacties.	

Good Food-strategie – 2015	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
De strategie voor goede voeding heeft tot doel de overgang naar een duurzame voedselproductie en -consumptie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te organiseren. Het komt er enerzijds op aan om beter te produceren door lokale producten te kweken met respect voor het milieu en anderzijds om "goed eten" te promoten. Deze grote uitdagingen zijn verenigd in de volgende vier prioritaire doelstellingen: - <i>Het ontwikkelen van de lokale voedselproductie op een manier die oog heeft voor het milieu en innovatie stimuleert.</i> - <i>Het al op erg jonge leeftijd sensibiliseren en betrekken van de burger.</i> - <i>De voedselverspilling verminderen.</i> - <i>Het uitwerken van acties rekening houdend met de maatschappelijke en multiculturele kenmerken van onze hoofdstad.</i> Om die doelstellingen te bereiken werden zeven pijlers gedefinieerd: - <i>verhoging van de duurzame lokale voedselproductie</i> - <i>begeleiding van de herlokalisatie en overgang naar een duurzamer aanbod voor iedereen,</i> - <i>begeleiding van de overgang van de vraag voor iedereen</i> - <i>ontwikkeling van een duurzame, aantrekkelijke "Good Food"-voedselcultuur</i> - <i>beperking van voedselverspilling,</i> - <i>nadenken over en ruimte maken voor de voedingssystemen van morgen,</i> - <i>governance inzake de toepassing van de strategie</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Het programma van het DWC draagt bij tot de doelstellingen van de Good Food-strategie via de aanleg van moestuinen in het Fonderiepark. Bovendien kunnen de projectoproepen "duurzame wijk" - afhankelijk van de geselecteerde projecten - bijdragen tot de doelstellingen van het plan op het vlak van sensibilisering of acties voor duurzame voeding.	

Het Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie (GPCE) - 2016	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Het Gewestelijk Programma voor Circulaire Economie streeft 3 algemene doelstellingen na: - <i>De milieudoelstellingen omvormen tot economische kansen</i> - <i>De economie verankeren in Brussel om waar dat mogelijk is plaatselijk te produceren, de verplaatsingen te verminderen, het gebruik van het grondgebied te optimaliseren en meerwaarde te creëren voor de Brusselaars.</i> - <i>Bijdragen tot het creëren van tewerkstelling.</i> Het plan is opgebouwd uit 111 actievoorstellen. In enkele projecten kan het programma van het DWC zo worden uitgedacht dat het beantwoordt aan de principes van de circulaire economie, namelijk: Een economisch uitwisselings- en productiesysteem dat <i>"in alle stadia van de levenscyclus van de producten (goederen en diensten) ernaar streeft om de hulpbronnen efficiënter te gebruiken en de impact op het milieu te verminderen en daarbij ook het individueel welzijn te ontwikkelen."</i> De circulaire economie streeft er ook naar om de verspilling van de hulpbronnen bij de bron drastisch te doen dalen en hierbij de milieu-impact te verminderen en het welzijn verder te verhogen. In de mate van het mogelijke ontwikkelt de circulaire economie zich op lokale schaal door moeilijk delokaliseerbare waardeketens te creëren.	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
Er zijn geen onverenigbaarheden tussen de beide plannen, maar het ontwerpprogramma draagt slechts beperkt bij tot de doelstellingen van het GPCE: - het hergebruik van bouwmaterialen wordt aanbevolen bij de renovatie van woningen, maar het programma bevat geen maatregelen die specifiek de circulaire economie bevorderen. - lokale tewerkstelling wordt geherwaardeerd via het project SPI Handel. De projectoproepen "duurzame wijk" bieden echter een gelegenheid om dit thema te behandelen in het DWC. Bovendien heeft de gemeente beslist om in alle bestekken van de studieopdrachten (bouw, renovatie, openbare ruimten...) een luik over de kringloopeconomie op te nemen (hergebruik van materialen, transformatie van nieuwe constructies, ontmanteling ervan en/of hun aanpasbaarheid in de toekomst): de projecten van het CQD zullen dus onder dit luik vallen.	

Gewestelijk Mobiliteitsplan "Good Move" – 2019

Schaal

Gewest

Relevante doelstellingen voor het DWC

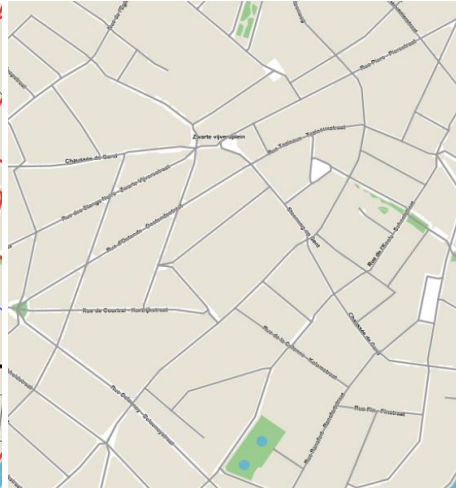
Het Gewestelijk Mobiliteitsplan 'Good Move' stelt een actieplan voor dat is opgedeeld in 6 'focussen' waarvan er één rechtstreeks betrekking heeft op het DWC:

- *GOOD NEIGHBOURHOOD verzamelt de acties die betrekking hebben op de organisatie van mobiliteit in de wijken. De ambitie is om de voorwaarden te scheppen om van de wijken echt verkeersluwe wijken te maken, een aanzienlijke verbetering van de levenskwaliteit en de kwaliteit van de openbare ruimte tot stand te brengen en voorrang te geven aan de woonfunctie, de universele toegankelijkheid, de verkeersveiligheid, de luchtkwaliteit en de gezondheid. De ambitie is om grote verkeersluwe zones te ontwikkelen met een diameter van 1 tot 2,5 km. Autoverkeer is er mogelijk voor lokale toegang, maar doorgaand verkeer wordt sterk ontmoedigd en de snelheden worden systematisch verminderd door de invoering van een voor de gebruikers begrijpelijke snelheidsbeperking van 30 km/u die nog wordt versterkt door concrete inrichtingen (poorteffecten, plaatselijke versmallingen, signalisatie, enz.).*

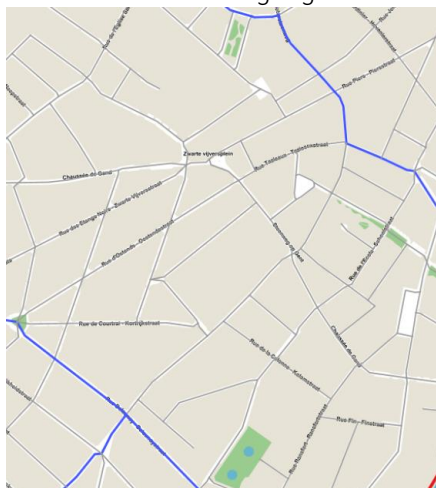
In zijn focus "GOOD NETWORK" stelt het plan een multimodale specialisatie van de wegen voor (MSW) die aan alle Brusselse wegen een specifiek belang toekent voor de verschillende verplaatsingswijzen. Ook de perimeter van het DWC is uiteraard betrokke:

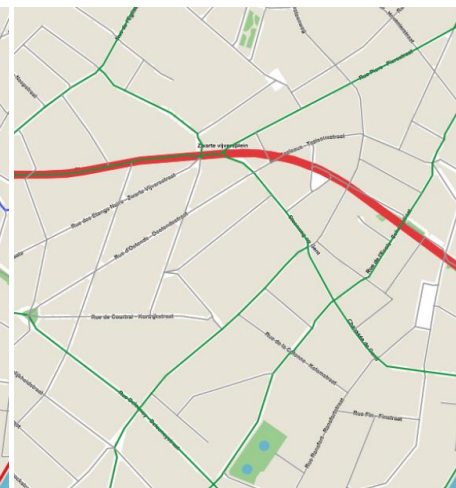
SMV Voetgangers

SMV Auto

SMV Fiets

SMV OV

Wat de auto betreft, wordt in de hele perimeter gestreefd naar verkeersluwe straten, ten voordele van de actieve verplaatsingswijzen. Bijna alle wegen van de perimeter zijn van belang in het voetgangersnet (niveau Comfort of Plus).

Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC

De filosofie van het project voor verkeersluwe openbare ruimten ten gunste van de zachte verplaatsingswijzen (zachte as, heraanleg van het Zwarte Vijversplein, keten van pleintjes, ...) beantwoordt rechtstreeks aan de doelstellingen van de focus *Good Neighbourhood* van het plan Good Move. Per definitie zijn er geen onverenigbaarheden tussen de beide plannen.

De concrete keuzes in het domein van de mobiliteit worden echter niet gemaakt in het DWC. In 2021 gaat de studie van het LMC over de maas Historisch Molenbeek, waarin de perimeter is gelegen, van start die de mobiliteitsprincipes zal vastleggen. Via het LMC kan worden bijgedragen tot de doelstellingen van het DWC op het vlak van openbare ruimten.

De projecten stemmen deels overeen met de MWS maar zijn er niet altijd coherent mee (bijvoorbeeld: de Karperstraat wordt opgenomen in het project van de pleintjes, maar is geen structurerende as voor de voetgangers in de zin van de MWS. Omgekeerd voorziet het programma niets op de Gentsesteeweg en in de buurt van het Voltaireplein – voetgangers PLUS). De beslissingen van het DWC werden genomen in overleg met de bevolking, wat vele keuzes verklaart. De concentratie van de werkzaamheden op openbare ruimten aan de westkant van de perimeter wordt gerechtvaardigd door het grote gebrek aan groene ruimten in dit deel van de wijk, in tegenstelling tot het oostelijke deel (dat in het Good Move-plan wordt belicht), dat reeds groene ruimten heeft.

Gewestelijk Parkeerbeleidsplan (GPBP) – 2013	
Schaal	Gewest
Relevante doelstellingen voor het DWC	
Een van de doelstellingen van het GPBP is coherentie met die van het DWC: - <i>Het gebruik van de openbare weg in een beter evenwicht brengen door andere functies dan het parkeren te versterken.</i> Het GPBP bepaalt ook de verdeling van het parkeeraanbod tussen de verschillende weggebruikers als volgt: - <i>Parkeerplaatsen voor bewoners: in de mate van het mogelijke wordt er aan de vraag voldaan, maar tegelijkertijd moeten de bewoners ertoe worden aangezet om minder afhankelijk te worden van hun wagen en gebruik te maken van alternatieve vervoerswijzen (openbaar vervoer, fiets, autodelen...). Met deze doelstelling wil men de bewoners er niet van weerhouden een wagen te bezitten, maar wil men ze er toe aansporen er minder gebruik van te maken. Indien een gedetailleerde diagnose een gebrek aan bewonersparkeerplaatsen aantoonde, dan moeten de mogelijkheden om het aanbod te verhogen worden onderzocht. Zo zouden eventuele reserves in bestaande parkings aan de bewoners kunnen worden toegewezen of kan er toestemming gegeven worden voor de aanleg van specifieke bewonersparkings. In ieder geval zal het aantal wagens op de openbare weg naar de doelstellingen van IRIS 2 moeten toegroeien, zodat deze openbare weg ook voor andere gerechtvaardigde doeleinden kan worden gebruikt. Als tegenprestatie zal moeten bekeken worden welke mogelijkheden de bewoners moeten geboden krijgen in openbare parkings. In de GPAP zullen daartoe bijzondere maatregelen moeten worden voorgesteld (zie hoofdstuk 4). Een voluntaristische aanpak bij de heraanleg van wegenissen is nodig om deze doelstellingen te bereiken en op deze manier de openbare ruimtes aangenamer en kwaliteitsvoller te maken.</i> - <i>Parkeerplaatsen voor bezoekers en klanten: vermits toegankelijkheid de basisvoorwaarde is voor een dynamisch stadscentrum, moet de toegankelijkheid ervan versterkt worden zodat het de concurrentie kan aangaan met de handelszaken in de rand van de stad die gemakkelijker met de wagen bereikbaar zijn. Deze verbetering van het aanbod kan op verschillende manieren worden gerealiseerd: door een vereenvoudiging van de reglementering zodat deze leesbaarder en begrijpelijker wordt, door een tarifiering in de handelszones die de rotatie van wagens in de hand werkt, en door een verscherping van de controle om de rotatiegraad te verhogen en de beschikbare plaatsen dan te vrijwaren voor diegenen die men wil bevoordelen.</i> - <i>Parkeerplaatsen voor mobiele beroepsmensen: het aantal parkeerplaatsen op de openbare weg moet beheersbaar zijn zodat er voldoende plaatsen vrij blijven voor mensen die zich voor beroepsdoeleinden veelvuldig moeten verplaatsen..</i> - <i>Parkeerplaatsen voor andere specifieke gebruikers: de aanleg van fietsstallingen, de verplaatsingen van personen met een handicap vergemakkelijken, autodelen en taxigebied aanmoedigen waardoor de parkeervraag afneemt; parkeerplaatsen inrichten voor vrachtwagens en autocars die zowel aan de gemeenschap als aan de buschauffeurs en truckers ten goede komen, leveringszones aanleggen.</i>	
Overeenstemming van deze doelstellingen met het ontwerpprogramma van het DWC	
De filosofie van het DWC bevat geen onverenigbaarheden met het GPBP en sluit er zelfs bij aan (nieuw evenwicht in de openbare ruimte ten gunste van andere functies dan parkeren). Het DWC zal punctueel parkeerplaatsen schrappen, in lijn met de voorgestelde projecten, maar ook wegdelen herkwalificeren waardoor het aantal parkeerplaatsen op de openbare weg zal dalen. Daarom moet reëel de mogelijkheid worden onderzocht om voor de voertuigen van de	

buurtbewoners gebruik te maken van de parkings buiten de openbare weg, zoals wordt aanbevolen door het GPBP. Een ondergrondse parking wordt voorzien in het project van de polyvalente pool (HCSS), in synergie met het SVC 6 ter compensatie van een gelijkwaardig verlies aan parkeerplaatsen, die worden vervangen door de nieuwe groene ruimte op het Zwarte Vijvers Plein.

Conclusie

In het algemeen kunnen we stellen dat het DWC aansluit bij de verschillende doelstellingen en maatregelen van de onderzochte plannen/programma's zoals het GPDO, het GBP, het NEKP, het plan Good Move, het Natuurplan en het GPBP.

Het DWC zou verder kunnen gaan voor de thema's **circulaire economie** (hergebruik van materialen wordt aanbevolen, maar niet het gebruik en de behandeling van hulpbronnen) **en energie** (onrechtstreeks wordt een positieve impact verwacht, maar die is geen doel op zich, noch van het programma, noch van het project).

Er zij ook op gewezen dat het programma niet voorziet in de oprichting van een nieuwe crèche en slechts een vrij beperkt project omvat met betrekking tot voorzieningen voor jonge kinderen (oprichting van een psychomotorische ruimte waardoor de voor jonge kinderen bestemde oppervlakte enigszins wordt vergroot, maar zonder dat het aantal plaatsen in de kinderopvang toeneemt).

Met uitzondering van het project Tazieaux (5 à 7 nieuwe woningen) plant het programma slechts weinig nieuwe woningen. De meeste huisvestingsoperaties zijn reserveoperaties. Het aantal betaalbare woningen zal wel worden verhoogd via de reconversie van woningen (verhuur via SVK en pilootproject CLTB) en de wederaankoop/doorverkoop van verlaten panden.

Ten slotte kunnen in dit stadium al enkele **aanbevelingen** worden geformuleerd:

- Algemene aandacht voor het gebruik van de hulpbronnen (bij renovaties, projecten voor de openbare ruimte...);
- Opmaak van beheerplannen voor groene ruimten bij de heraanleg van het Fonderiepark en het Zwarte Vijversplein, zodat de beplantingsprojecten de biodiversiteit ook zullen bevorderen op lange termijn;
- Studie over het waterbeheer, in het kader van het project voor de heraanleg van het Zwarte Vijversplein, zodat er rekening mee kan worden gehouden bij de projecten van het DWC die betrekking hebben op de openbare ruimte;
- De studie van de maas Historisch Molenbeek goed laten aansluiten bij de voorstellen van het DWC, om ze te valideren en er de concrete mogelijkheden van te onderzoeken.

Deze aanbevelingen zijn opgenomen in de projectfiches van het programma.

DOCUMENT 7: ANALYSE VAN DE GLOBALE IMPLICATIES VAN HET DWC-PROGRAMMA

In het algemeen stellen we vast dat het ontwerpprogramma rekening heeft gehouden met de grote uitdagingen die naar voor kwamen uit de diagnose (bouwdichtheid en renovatie, sociale cohesie en welzijn, tekort aan vrijetijds- en cultuuraanbod, tekort aan en slechte kwaliteit van de groene ruimten, lage ecologische waarde, veel doorgaand verkeer en nood aan verkeersluwe en rustige ruimten) en eraan tegemoetkomt. De effecten zijn over het algemeen positief en eerder van lokale aard.

De volgende pagina's geven een samenvatting van de analyse van de effecten van het ontwerpprogramma in de vorm van tabellen en tekst. Voor elk criterium worden de voorspelbare effecten van het hele programma samengevat en worden de belangrijkste **aanbevelingen en beschouwingen waarmee rekening moet worden gehouden tijdens de operationele fase van het DWC** herhaald.

criteria	Referenciebalans	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	CCL
Adequate vraag / aanbod		0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	
Houdbaarheidsgraad van de verdrinking		+	+	-	-	-	+	0	0	+	+	0	0	0	+	0	0	0	
Sociale cohesie		+	+		+	0	0	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	
Gezondheid / verwaarloosde panden		+	0	+	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	

Adequatie vraag / aanbod

4 projecten hebben betrekking op de ontwikkeling van woningen. In totaal zullen een vijftiental woningen worden gecreëerd/gerenoveerd. Het programma biedt verschillende projecttypes (bouw van woningen, CLTB, renovatie voor verhuur via SVK, aankoop/doorverkoop van verlaten panden onder voorwaarden). A priori zal dus een gevarieerd publiek de kans krijgen om een woning te vinden.

De volgende aanbevelingen kunnen worden geformuleerd:

- Afhankelijk van de realiteit van de bestaande gebouwen (renovatie), ontwikkeling van aangepaste of aanpasbare woningen voor PBM;
- Het woningtype (huurwoning/koopwoning) moet het al beschikbare aanbod in de wijk aanvullen.

Houdbaarheidsgraad van de verdichting

Het programma is er in het algemeen op gericht de verdichting duurzamer te maken, in die zin dat de betrokken projecten de plaatselijke voorzieningen ontwikkelen, pleiten voor renovatie, groenvoorzieningen ontwikkelen (aanleg + uitbreiding) en de openbare ruimte vergroenen.

Sociale cohesie

Zowel de huisvestingsprojecten als de projecten voor voorzieningen en de projectoproepen beogen de versterking van de sociale cohesie, onder meer door rekening te houden met de verschillende publieksgroepen: ontwikkeling van ruimten die bestemd zijn voor alle burgers, terbeschikkingstelling van budgetten voor de lokale verenigingen die onder meer werken rond sociale cohesie, ontwikkeling van voorzieningen voor jongeren in de openbare ruimte, integratie van de genderkwestie in de openbare ruimte...

Gezondheid / verlaten panden

De projecten voor woningen en voorzieningen hebben betrekking op de renovatie/wederopbouw van verouderde gebouwen. Dat heeft een positieve impact op de gezondheid van de panden in de wijk en op de algemene kwaliteit van het stadsweefsel.

Tewerkstelling

De projecten voor de polyvalente pool, het Braderie 2.0 en het welzijnshuis en de sociaaleconomische budgetten en projectoproepen zullen lokale verenigingen, kunstenaars en culturele actoren de mogelijkheid bieden om hun acties te bestendigen en beroepsactiviteit genereren, wat in de huidige context een zeer positieve impact zal hebben.

De opleidings- en leer- en schoolbegeleidingsprojecten en het project voor socioprofessionele inschakeling zullen ook de tewerkstellingskansen verbeteren van de wijkbewoners die eraan deelnemen.

De aanbevelingen: de lokale tewerkstelling verbeteren door specifiek te trachten de langdurig werklozen of de jongeren 'buiten het circuit' te bereiken; in de nieuwe lokalen voorrang geven aan de lokale verenigingen die lokale mensen tewerkstellen/opleiden, renovatie en aanplantingen door een socioprofessioneel inschakelings- of opleidingsbedrijf (zoals JST in het DWC Stephenson)...

Gemengdheid van functies

Het DWC heeft momenteel weinig invloed op dit criterium. Door de oprichting van een horecazaak en het project SPI Handel zullen andere functies worden ontwikkeld dan huisvesting en voorzieningen.

Groene ruimten

Verschillende projecten voor groene ruimten zijn voorzien in het programma: nieuwe wijkparkjes op het Zwarte Vijversplein, op het binnenterrein van het huizenblok van de polyvalente pool, als tuin en pleintje van het welzijnshuis en het ruimere project voor de heraanleg van het Fonderiepark waarbij deze groene ruimte zal worden uitgebreid en meer harmonieus in de wijk zal worden geïntegreerd dan vandaag het geval is.

Bovendien zullen de projecten voor de aanleg van openbare ruimten (pleinen en de Merchtemse weg) de ontwikkeling van groene openbare ruimten mogelijk maken (die een groene continuïteit vormen tussen de Sippelberg en het park van de Ninovepoort), wat een sterk positief effect zal hebben op deze wijk, die een gebrek aan groene ruimten heeft.

De aanbevelingen voor dit criterium:

- Zoveel mogelijk ruimte beplanten in de openbare ruimte;
- Het speelelement in de openbare ruimten verhogen door punctuele ludieke elementen toe te voegen (naast speeltuigen), onder meer rond de scholen en voorzieningen in de Merchtemstraat/Vierwindenstraat.

Duurzame voeding

Dit criterium wordt vaak vergeten. Het is niet concreet aanwezig in het DWC maar kan worden behandeld in tal van projecten van het DWC. De belangrijkste aanbeveling is dus om het thema op te nemen in de bezinning over projecten die beplanting omvatten en om projectdragers te vinden die de productieplaatsen of planten in de wijk (parken, pleintjes, openbare weg, ...) kunnen beheren.

Welzijn

De meeste projecten zullen een positieve impact hebben op dit criterium. Een van de belangrijkste uitdagingen is immers om te werken aan de materialiteit van de openbare ruimte, om de kwaliteit ervan te verbeteren voor het publiek dat deze ruimten frequenteert. De meeste projecten van het DWC zullen een positieve dynamiek op gang brengen op het vlak van welzijn en veiligheid in de wijk.

Alleen het project voor de woningen in de Tazieauxstraat en IBO druist daar tegenin doordat een ruimte wordt bebouwd die vandaag dienst doet als collectieve wijktuin.

De volgende aanbevelingen kunnen worden geformuleerd:

- In de mate van het mogelijke de ontwikkelde woningen voorzien van buitenruimten;
- Speelvoorzieningen kiezen die coherent moeten worden ontwikkeld met de andere ludieke elementen in de wijk om voorzieningen te bieden voor alle leeftijden en alle genders en om zo goed mogelijk te beantwoorden aan het tekort.

Creëren van symbolische bakens / stedelijk landschap

De renovatieprojecten, de uitbreiding van het Fonderiepark en de heraanleg van het Zwarte Vijversplein zullen deze belangrijke elementen herwaarderen die deel uitmaken van het specifieke stedelijke landschap van de wijk. Ook de werken voor de Merchtemstraat en de kleine parken zullen een positieve impact hebben op het stedelijke landschap van de wijk. Die zal immers verkeersluw worden gemaakt en worden beplant en de uitzichten op de openbare ruimte vanuit de woningen zal worden verbeterd (bomen, beplante straten, groendaken). Daarnaast zal ook de verbetering van het stadsmeubilair een positieve impact hebben op het lokale stedelijke landschap.

De belangrijkste aanbeveling is om de projecten voor de openbare ruimte in onderlinge samenhang te creëren om zo de wijk een identiteit te geven (pleintjes, Vierwindenstraat/Merchtemstraat, Fonderiepark/Olifantstraat, Zwarte Vijversplein).

Voorzieningen

Kinderopvang

De projecten die van invloed zijn op dit criterium zijn in de eerste plaats de ontwikkeling van een centrum voor naschoolse opvang in het multifunctioneel centrum. Het sociaal-economisch project voor schoolondersteuning zal logischerwijze ook een positief effect hebben op oudere kinderen. Ten tweede de ontwikkeling van een psychomotorische ruimte en het IBO van het project Tazieaux Street.

Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal / cultureel / vrije tijd)

Het DWC voorziet ook in enkele andere voorzieningen: de polyvalente pool en het welzijnshuis. Verschillende verenigingen in de wijk zullen dankzij de voorgestelde projecten hun activiteiten kunnen bestendigen.

Het project voor de zachte as in de Merchtemstraat en de omgeving van het Fonderiepark zullen een positieve impact hebben op de toegangen en op de veiligheid in de buurt van de verschillende bestaande en toekomstige voorzieningen.

Op het vlak van vrije tijd voorzien verschillende projecten in speelvoorzieningen die deels een antwoord bieden op de vraag in deze wijk met een zeer jonge bevolking. Het is belangrijk om deze ludieke elementen op een coherente manier te integreren in de wijk, rekening houdend met het speeln netwerk van het Gewest.

criteria	Referentie-balans	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	CCL
Kinderopvang		+	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	
Andere voorzieningen (gezondheid / sociaal /		+	+	0	0	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	?	?	0	

Leefmilieu

criteria	Referenciebalans	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	CCL
Watercyclus		+	+	-	-	-	0	?	?	?	+	0	0	0	0	0	0	0	
Klimaatverandering en veerkracht		+	+	-	0	0	0	?	+	+	+	0	0	0	0	0	?	+	
Fauna en flora		?	?	0	0	0	0	?	+	+	+	0	0	0	0	0	?	0	
Groen en blauw netwerk		0	+	-	0	0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	
Bodem/ondergrond		+	+	-	0	0	0	?	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	
Luchtverontreiniging		0	0	0	0	0	0	0	?	0	+	0	0	0	0	0	0	0	
Geluids- en trillingscomfort		-	-	0	+	0	0	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	0	
Energie		?	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	
Hulpbronnen		-	-	-	-	-	-	-	?	-	-	0	0	0	-	0	?	0	

Watercyclus

Verschillende projecten beogen de ontharding van de bodem, wat een positieve impact zal hebben op de watercyclus. Het enige project waarbij een braakliggend terrein wordt bebouwd, is het huisvestingsproject Tazieaux. De projecten voor de openbare ruimten in het DWC kunnen een impact hebben op de watercyclus, maar in het programma wordt weinig kader voorzien voor dit thema. De belangrijkste aanbeveling is dus dat alle projecten een bezinning moeten omvatten over het beheer van het regenwater.

Door de toename van de activiteiten en het aantal woningen zal er meer leidingwater worden verbruikt en meer afvalwater worden geloosd, maar dat is verwaarloosbaar in vergelijking met de hele wijk.

De projecten voor vergroening en het planten van bomen zullen een positieve impact hebben op dit criterium. De planten in de wijk zullen immers evapotranspiratie mogelijk maken van een deel van het hemelwater, dat bovendien ook kan infiltreren in bijvoorbeeld de plantputten. Niet al het water van de wijk zal kunnen worden beheerd, maar de impact zal aanzienlijk zijn. Bovendien zullen de burgers worden gesensibiliseerd tot het thema.

Voor dit criterium kunnen de volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- In de projecten voor gebouwen streven naar een voorbeeldig waterbeheer (opslag en buffering van het regenwater, hergebruik in het gebouw, beperking van het waterverbruik, hergebruik van afvalwater en/of van de warmte van het afvalwater...);
- Ook kan in sommige parken een drinkfontein ter beschikking worden gesteld;
- Zoveel mogelijk trachten om voor het onderhoud van de groene ruimten en de nieuwe beplantingen opgeslagen regenwater te gebruiken.

Klimaatverandering en veerkracht

Het planten van bomen en de aanplantingen in het kader van specifieke projecten of bij de verschillende inrichtingen zullen een positieve impact hebben op dit criterium.

De volgende aanbeveling kan worden geformuleerd: bij de inrichtingen en beplantingen de voorkeur geven aan bomen, hagen en struiken.

Fauna en flora

Heel wat projecten voor ontharding en beplanting zullen een positieve impact hebben op dit criterium.

De volgende aanbevelingen werden geformuleerd:

- Zoveel mogelijk doorlatende oppervlakken voorzien en koppelen aan het beheer van het hemelwater;
- Streven naar een zo hoog mogelijke BCO of, beter nog, een zo hoog mogelijk ecopotentieel van de projecten;
- De voorkeur geven aan inheemse planten;
- Voor de gebouwen intensieve groendaken ontwikkelen die niet toegankelijk zijn voor het publiek zodat ze een echt schuiloord zijn in deze dichte wijk, en deze groendaken in de mate van het mogelijke verbinden met groengevels;
- Bij de beplanting van de openbare ruimte toezien op het gebruik van inheemse planten en soorten die bestand zijn tegen de intense lokale omstandigheden;

- Beheerplannen opmaken die coherent zijn met de voorgestelde beplantingen, om de bestendigheid van de inrichtingen en de voordelen voor de biodiversiteit te garanderen;
- Verschillende soorten planten voorzien (dit vermijdt overdracht van ziekten en, aantasting door specifieke weersomstandigheden en verhoogt de biodiversiteit...)
- Specifieke schuilplaatsen/habitats voorzien voor de lokale fauna.

Groen en blauw netwerk

De projecten voor de beplanting van de openbare ruimten zullen een positieve impact hebben op het netwerk. Als ze coherent worden uitgedacht; kunnen ze de groene verbindingen binnen de wijk en met de elementen buiten de wijk verbeteren.

De aanbevelingen voor dit criterium:

- De verschillende vergroeningsprojecten opnemen in een algemene studie om de coherentie en een zo groot mogelijk positief effect te garanderen;
- Elementen van het regennetwerk ontwikkelen in de openbare ruimten van de wijk.

Bodem/ondergrond

De grootste impact van de vastgoedprojecten is dat de bodem onthard en gesaneerd wordt. Hoewel het niet gaat om grote oppervlakken uit één stuk, zal dit een positieve impact hebben in deze wijk die bijna volledig ondoorlatend is.

De bouw van woningen in de Tazieauxstraat druist daartegenin.

De aanbevelingen voor dit criterium:

- In het algemeen, in alle projecten, de biologische, chemische en fysische kwaliteit van de bodem verbeteren (verluchting, ontlichting, beplanting, meststoffen...)
- Zoveel mogelijk ontharden;

Luchtverontreiniging

Omdat het criterium een grote uitdaging is op het niveau van het Gewest, zullen de projecten van het DWC niet volstaan om echt een impact te hebben op de wijk. Ze gaan echter wel in de goede richting: verkeersluwe straten en bevordering van de zachte verplaatsingswijzen, renovatie van de woningen dus verlaging van het energieverbruik en de daaraan verbonden emissies en meer groen zijn elementen die, hoe miniem ook, de luchtkwaliteit verbeteren.

De bouw van woningen of activiteiten op momenteel ongebruikte terreinen, zal echter het energieverbruik en de lozingen beïnvloeden: de luchtverontreiniging zal toenemen, maar in zeer beperkte mate aangezien slechts een klein aantal nieuwe activiteiten wordt gecreëerd.

De aanbevelingen voor dit criterium:

- De warmte-isolatie van de nieuwe en de gerenoveerde gebouwen optimaliseren om de verwarmingsbehoefte te verminderen;
- Voorrang geven aan performante verwarmingsinstallaties van de laatste generaties;
- In de verschillende gebouwen parkeeroplossingen ontwikkelen voor fietsen, bakfietsen en nieuwe alternatieven voor de personenwagen.

Geluids- en trillingscomfort

Het belangrijkste project dat een invloed kan hebben op dit criterium is het verkeersluw maken van de wegen. Dat zal immers de geluidshinder veroorzaakt door gemotoriseerde voertuigen in de wijk verminderen. De ontwikkeling van het lokale stratennet moet het voorwerp uitmaken van een mobiliteitsstudie (bijvoorbeeld de studie van het LMC voor de maas Historisch Molenbeek) om te vermijden dat probleemverkeer verschuift naar de andere wegen.

De ontwikkeling van activiteiten in de wijk, in de openbare ruimte, in de groene ruimte en in de nieuwe gebouwen die ter beschikking worden gesteld, kan een negatieve impact hebben op het vlak van geluidshinder. De activiteiten zouden daarom een charter moeten respecteren en de signalatie moet de deelnemers sensibiliseren tot dit criterium. In voorkomend geval moet in de gebouwen voldoende geluidsisolatie worden voorzien om de hinder voor de buurt te beperken. Door de toegang tot de parken op het binnenterrein van het huizenblok buiten de openingsuren van de activiteiten te beperken, kan dit eventuele probleem worden opgelost.

Een aanbeveling kan worden geformuleerd in het kader van de opknapping van de wegen van gevel tot gevel: kiezen voor niet-weerkaatsende materialen die de geluidshinder gegenereerd door voorbij rijdende voertuigen beperken.

Energie

De renovatie van de gebouwen zal een positieve impact hebben op het energieverbruik, maar er zullen tal van energieverblindende afbraak- en wederopbouwwerken worden uitgevoerd.

Net als voor het criterium luchtverontreiniging zal de bouw van nieuwe woningen en activiteiten op momenteel ongebruikte terreinen leiden tot een hoger energieverbruik. Die toename zal echter beperkt blijven aangezien er slechts een beperkt aantal gebouwen zullen worden opgetrokken in deze al zeer dichtbebouwde wijk.

De volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- Ten aanzien van nieuwe gebouwen of renovatie: kiezen voor verlichting die zo min mogelijk elektriciteit verbruikt (led, efficiënte huishoudelijke apparaten, geluidsisolatie in de polyvalente zalen...);
- Bij de projecten voor de openbare ruimten moet worden nagedacht over de verlichting en het daaraan verbonden energieverbruik.

Hulpbronnen

Heel wat projecten voor gebouwen bevelen afbraak/wederopbouw aan en hebben dus een negatieve impact op dit criterium omdat er heel wat materialen zullen moeten worden aan- en afgevoerd. De concrete impact moet worden gemeten naargelang de concrete projecten.

De volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- Voor de vergroeningsprojecten: gebruik van hergebruikte grond/meststoffen (uitgegraven grond, substraatlagen die elders werden gerecupereerd, lokale compost...) voor zover de bodem niet wordt verontreinigd;
- Voor de projecten in de openbare ruimte: het belang van een duurzaam beheer van de materialen wordt toegelicht in de fiches. Dit beheer moet worden onderzocht en worden geoptimaliseerd. Als voor de ruimten nagenoeg gelijkaardige materialen worden gebruikt,

kunnen 'verwijderde' materialen bij de ontharding of vervanging van grondbedekkingen worden bewaard zodat ze kunnen worden hergebruikt voor de inrichting van andere elementen (bijvoorbeeld beveiligde oversteekplaatsen voor voetgangers). Zo wordt het gebruik van nieuwe materialen vermeden als deze materialen elders werden verwijderd;

- Nadenken over het beheer van de afvalstoffen, ervoor zorgen dat ze kunnen worden gesorteerd in de openbare vuilnisbakken in de heringerichte ruimten;
- Een repair café organiseren, een ruilpunt ontwikkelen in de wijk (boeken, voorwerpen, meubels, voeding, ...), een compostpark inrichten in bepaalde parken... ;
- Bij afbraakwerken: een inventaris van de herbruikbare/recycleerbare afbraakmaterialen opmaken in de ontwerpfase of zeker vóór de werken, het beheer van de verwijderde materialen optimaliseren op basis van deze inventaris;
- Bij renovatie- en nieuwbouwwerken: kiezen voor hergebruikte/gerecycleerde/recycleerbare/lokale/duurzame/gelabelde materialen, eerder fysieke dan chemische assemblages... ;

Openbaar vervoer

Uit de diagnose blijkt dat dit thema niet problematisch is voor de wijk die uitstekend wordt bediend door het openbaar vervoer. De projecten voor de openbare ruimten integreren de aanwezige bushaltes.

Er kan worden aanbevolen om bij de concrete uitvoering van de projecten voor openbare wegen met dit thema rekening te houden om de reissnelheid van de betrokken bussen te garanderen.

Gemotoriseerd verkeer

Het creëren van woningen in de wijk kan een impact hebben op het aantal voertuigen dat er wordt geparkeerd. Er dient opgemerkt dat de wijk uitstekend wordt bediend door het openbaar vervoer en dat het DWC de zachte verplaatsingswijzen herwaardeert. Dat zou het aantal bijkomende voertuigen als gevolg van de woningcreatie aanzienlijk moeten beperken.

De activiteiten die in de wijk worden ontwikkeld en de lokalen die ter beschikking worden gesteld, beogen een eerder lokaal publiek en zouden geen al te grote negatieve impact hebben op het verkeer.

De volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- Een mobiliteitsstudie uitvoeren vóór de openbare ruimteprojecten om de concrete mogelijkheden voor herinrichting te evalueren (technische haalbaarheid en impact van richtingsveranderingen, impact op het verkeer, nood aan een nieuw verkeersplan, ...), in samenhang met de studie voor de CLM "Molenbeek-Historic" die dit jaar van start zal gaan. De haalbaarheid en de relevantie van de keuze van deze ruimten en de voorstellen voor verkeersplannen in het licht van deze studie beoordelen;
- Gelet op de goede bediening door het openbaar vervoer, een afwijking vragen om het aantal parkeerplaatsen voor de ontwikkeling van nieuwe woningen te beperken.

Fiets

Het project voor het verkeerssluw maken van de openbare ruimten zal het comfort en de veiligheid van de verplaatsingen met de fiets in de wijk aanzienlijk verbeteren.

De volgende aanbevelingen worden geformuleerd:

- In het kader van de voorziene herinrichtingen specifieke fietsparkeerplaatsen voorzien aan de ingang van de scholen en voorzieningen (ook parkeerplaatsen voor bakfietsen);
- In de wijk kan een fietsreparatiepunt worden ingericht;
- In het kader van woningrenovatie: afhankelijk van de realiteit van de bestaande gebouwen (renovatie) voorzien in een comfortabele toegang en parkeerplaats voor fietsen.

Voetgangers/PBM

Het project voor het verkeerssluw maken van de openbare ruimten zal het comfort en de veiligheid van de verplaatsingen van voetgangers en PBM in de wijk aanzienlijk verbeteren.

De belangrijkste aanbeveling voor dit criterium is om de nieuwe gebouwen makkelijk toegankelijk te maken voor voetgangers en PBM (in de mate van het mogelijk idem voor renovaties).

Alternatieven voor de auto

Momenteel voorziet geen enkel project in concrete elementen om alternatieven voor de personenwagen te ontwikkelen.

Bij de opknapping van de wegen en openbare pleinen kunnen een aantal parkeerplaatsen worden geschrapt om er mobiliteitspunten in te richten.